

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v plénu složeném z předsedy Pavla Rychetského a soudců Stanislava Balíka, Ludvíka Davida, Jaroslava Fenyka (soudce zpravodaj), Jana Filipa, Vlasty Formánkové, Vladimíra Kůrky, Jana Musila, Vladimíra Sládečka, Radovana Suchánka, Kateřiny Šimáčkové, Milady Tomkové, Jiřího Zemánka a Michaely Židlické o návrhu navrhovatele **Okresního soudu v Chrudimi**, Všešrdovo nám. 45, 537 21 Chrudim, podaného předsedou senátu **JUDr. Ing. Hynkem Baňouchem, Ph.D.**, na zrušení ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů, a na vyslovení protiústavnosti části ustanovení § 51 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění platném do 3. 7. 2009, za účasti **1) Okresního soudu v Chrudimi, 2) Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a 3) Senátu Parlamentu České republiky**, jako účastníků řízení, takto:

Návrh na zrušení ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů a na vyslovení protiústavnosti ustanovení § 51 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění účinném do 3. 7. 2009, se odmítá.

Odůvodnění:

I.

Rekapitulace návrhu

1. V návrhu doručeném Ústavnímu soudu dne 27. 5. 2013 Okresní soud v Chrudimi podle ustanovení § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, a podle článku 95 odst. 2 Ústavy České republiky navrhl zrušení ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), eventuálně jen ve slovech „*způsob stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, dodávce, přenosu nebo distribuci elektřiny*“ a dále in eventum navrhl, aby v případě, kdy Ústavní soud návrh na zrušení citovaného ustanovení energetického zákona zamítne, interpretativním výrokem Ústavní soud stanovil zásady a limity pro určení náhrady škody při aplikaci ustanovení § 14 odst. 2 písm. b), § 14 odst. 3, § 14 odst. 4 písm. a) a § 15 vyhlášky Energetického regulačního úřadu č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě, ve znění do 31. 3. 2011 (dále jen „vyhláška o podmínkách připojení k elektrizační soustavě“), a § 9 odst. 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 12 vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o způsobu stanovení náhrady škody“). Za Okresní soud v Chrudimi návrh podal předseda senátu JUDr. Ing. Hynek Baňouch, Ph.D.

2. Předmětný návrh byl podán v souvislosti s řízením vedeným u Okresního soudu v Chrudimi pod sp. zn. 111 C 88/2012 o žalobě žalobkyně ČEZ Distribuce, a. s. proti žalovaným D. P. a J. V., na zaplacení částky 40.152,- Kč s příslušenstvím, vyplývající z ustanovení zákona a podzákonného předpisu, u nichž Okresní soud dospěl k závěru, že jsou v rozporu s ústavním pořádkem. Okresní soud poté, co postupem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR a § 64 odst. 3 zákona o Ústavním soudu předložil příslušný návrh Ústavnímu soudu, řízení usnesením ze dne 24. 5. 2013, č. j. 111 C 88/2012-79, přerušil.

3. Okresní soud v tomto svém návrhu uvádí, že navrhuje ke zrušení ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona, jímž je stanoven způsob výpočtu náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem elektřiny, neboť se domnívá, že ustanovení energetického zákona a jeho prováděcích vyhlášek je v rozporu zejména s čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), který stanoví rovnost ochrany vlastnického práva.

4. Navrhovatel ve svém návrhu uvádí, že energetický zákon ponechává otázku stanovení počátku a konce doby trvání neoprávněného odběru, jakož i určení výše náhrady zcela na podzákonném předpisu, aniž by stanovil rámcová kritéria a limity výpočtu. Na zákonné úrovni nejsou stanoveny ani podmínky subsidiarity, proporcionality a rovné ochrany majetkových práv a není garantována korespondence stanovené náhrady se skutečnou škodou, kdy náhrada má penalizační povahu, a to nikoliv na základě ustanovení zákona, ale podzákonných norem, což nevyhovuje požadavkům kladeným ústavním pořádkem.

5. Porušení rovnosti vlastnického práva napadeným ustanovením energetického zákona navrhovatel spatřuje ve způsobu, jímž je stanovena výše náhrady škody. Výpočet škody je podle navrhovatele ve svém vnitřním základu netransparentní a je v mnoha kritériích vzdálen škodě skutečné, přičemž označený škůdce má natolik ztíženu možnost obrany, že je zcela na místě hovořit o porušení ochrany rovnosti vlastnického práva. Vztah mezi dodavatelem a odběratelem elektrické energie jako dvěma právně rovnými subjekty soukromého práva je tak normativně upraven způsobem, který je protiústavní, neboť systematicky vede k protiústavní interpretaci a aplikaci. Způsobem, jímž je stanovena výše náhrady škody, je narušena rovnost ochrany vlastnického práva, neboť jedna strana právního vztahu dvou rovných subjektů například není nucena užívat jednostranně výhodný normativní výpočet jen jako krajní prostředek a postupovat tak subsidiárně a není ani nucena předcházet škodám. Provozovatel, resp. dodavatel elektrické energie si pravidelně vystačí s jednoduchým tvrzením, že skutečnou škodu zjistit nelze (k tomu navrhovatel odkazuje na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 202/06 ze dne 20. 9. 2006 a sp. zn. IV. ÚS 133/08 ze dne 1. 7. 2008).

6. Navrhovatel ve svém návrhu dále uvádí, že na základě napadeného ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona byly ve vztahu k řízení, v jehož souvislosti byl předmětný návrh podán, vydány v období, kdy měl trvat neoprávněný odběr, dva prováděcí předpisy 1) vyhláška o podmínkách připojení k elektrizační soustavě a 2) vyhláška o způsobu stanovení náhrady škody. Aplikace těchto vyhlášek není bez obtíží, neboť neoprávněný odběr trvá v čase a je třeba řešit časovou působnost, kdy z přechodného ustanovení o této otázce (§ 11 vyhlášky o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru), není jasné, který z obou prováděcích právních předpisů se má aplikovat.

7. Oba právní předpisy, které provádějí holý zákonný odkaz, přitom vypočítávají podle navrhovatele škodu odlišným způsobem, s odlišnými dopady na rovnost ochrany vlastnického práva s odlišnou mírou respektu k principům subsidiarity a proporcionality, což jen podtrhuje míru diskrece, kterou energetický zákon svým holým odkazem umožňuje. Okresní soud se ve svém návrhu věnuje obsahu těchto prováděcích právních předpisů a dospívá k názoru, že výpočet náhrady škody, obsažený v těchto právních předpisech, svým určením délky trvání neoprávněného odběru, užívanou hodnotou ceny elektřiny a užívanou mírou denní spotřeby, s vysokou mírou pravděpodobnosti vůbec nekoresponduje se skutečnou škodou. Tím je přímo porušena rovnost ochrany vlastnického práva a náhrada má navíc penalizační charakter.

8. Podle tvrzení navrhovatele se náhrada škody vypočtená podle energetického zákona, resp. shora uvedených prováděcích právních předpisů, pravidelně odpoutává od škody, která je vypočítána na základě znalosti poměrů v odběrném místě. V praxi je pravidelným jevem, že znalec v odborném vyjádření či znaleckém posudku v trestním řízení vypočítá na základě dostupných údajů skutečnou škodu, která je mnohonásobně nižší, než škoda vypočítána podle energetického zákona. V této souvislosti navrhovatel poukazuje na několik rozhodnutí v civilním řízení a trestním řízení, která tvrzený rozdíl dokládají. Princip harmonie právního řádu přitom neumožňuje podle navrhovatele celou věc odpravit poukazem na rozdíly mezi trestním a civilním řízením. Náhrada škody v občanském právu nemusí být o nic méně spolehlivě stanovena než v právu trestním.

9. Navrhovatel si je vědom toho, že neústavnost prováděcího podzákonného právního předpisu nemůže sama o sobě sloužit jako důvod pro zrušení zmocňovacího ustanovení zákona a že obecný soud sám nemá možnost navrhnout zrušení podzákonného právního předpisu, nýbrž povinnost podzákonný právní předpis, který je v rozporu se zákonem (i ústavním) neaplikovat podle čl. 95 odst. 1 Ústavy ČR. Pokud je však u daného podzákonného předpisu postup obecného soudu podle tohoto ustanovení pravidlem, pak při absenci bližších kritérií pro aplikační postup soudu vzniká právní nejistota.

10. S ohledem na výše uvedené tak energetický zákon, podle tvrzení navrhovatele, fakticky ukládá povinnost k náhradě škody ve výši určené (ústavně nekonformním) podzákonným předpisem, aniž by zákon v předmětném zmocňovacím ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) stanovil na zákonné úrovni aplikační pravidla. Takový postup je podle názoru navrhovatele v rozporu se závěry nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/95 ze dne 10. 7. 1996, nálezu sp. zn. II. ÚS 209/96 ze dne 3. 12. 1997, nálezu sp. zn. Pl. ÚS 45/2000 ze dne 14. 2. 2001, nálezu sp. zn. Pl. ÚS 5/01 ze dne 16. 10. 2001, či nálezu sp. zn. Pl. ÚS 23/02 ze dne 30. 6. 2004.

11. Ústavnímu soudu byl doručen dne 28. 5. 2013 další návrh Okresního soudu v Chrudimi, rovněž podaný předsedou senátu JUDr. Ing. Hynkem Baňouchem, Ph.D., ve kterém se jednak opět navrhuje zrušení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona, a to za totožné argumentace jako v případě shora uvedeného návrhu Okresního soudu, doručeného Ústavnímu soudu dne 27. 5. 2013. Dále in eventum se v tomto druhém návrhu navrhuje vyslovení protiústavnosti části § 51 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění účinném do 3. 7. 2009 (dále jen „energetický zákon účinný do 3. 7. 2009“), znějící: „*Nelze-li vzniklou škodu stanovit, je náhrada škody vypočtena způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem.*“. V daném návrhu doručeném

Ústavnímu soudu dne 28. 5. 2013 dále okresní soud in eventum navrhuje, stejně jako ve svém prvním návrhu, doručeném Ústavnímu soudu dne 27. 5. 2013, aby v případě, kdy Ústavní soud návrh na zrušení citovaného ustanovení energetického zákona zamítne, interpretativním výrokem Ústavní soud stanovil zásady a limity pro určení náhrady škody při aplikaci ustanovení § 14 odst. 2 písm. b), § 14 odst. 3, § 14 odst. 4 písm. a) a § 15 vyhlášky o podmínkách připojení k elektrizační soustavě.

12. Tento Ústavnímu soudu později doručený návrh byl podán v souvislosti s řízením vedeným u Okresního soudu v Chrudimi pod sp. zn. 11 C 55/2011 o žalobě žalobkyně ČEZ Distribuce, a. s. proti žalovanému J. K. na zaplacení částky 67.453,- Kč s příslušenstvím, vyplývající z ustanovení zákona a podzákonného předpisu, u nichž Okresní soud dospěl k závěru, že jsou v rozporu s ústavním pořádkem. Okresní soud poté, co postupem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR a § 64 odst. 3 zákona o Ústavním soudu předložil příslušný návrh Ústavnímu soudu, dané řízení usnesením ze dne 24. 5. 2013, č. j. 11 C 55/2011-210, přerušil.

13. Okresní soud v případě návrhu, doručeného Ústavnímu soudu dne 28. 7. 2013, v podstatě argumentuje totožným způsobem, jako v předcházejícím návrhu, který byl Ústavnímu soudu doručen dne 27. 5. 2013. V předmětné věci, v jejíž souvislosti byl tento druhý návrh podán, měl však neoprávněný odběr trvat již od 30. 11. 2008, tedy v období účinnosti energetického zákona účinného do 3. 7. 2009. Zákonná opora výpočtu byla v uvedeném zákoně stanovena § 51 odst. 2, jehož část, znějící: „nelze-li vzniklou škodu stanovit, je náhrada škody vypočtena způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem“, navrhuje okresní soud zrušit, a to na základě v podstatě stejných důvodů, jako v případě shora uvedeného návrhu na zrušení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona, jehož zrušení se navrhovatel domáhá v obou svých návrzích. Ačkoliv ustanovení § 51 odst. 2 energetického zákona účinného do 3. 7. 2009 obsahovalo na základě pravidla, příkazujícího nejprve snahu o zjištění skutečné škody, zákonnou oporu pro připoutání se ke skutečné škodě a nutilo tak k subsidiárním postupům, fakticky si však provozovatel vystačil i v tomto případě s tvrzením, že při neoprávněném odběru nelze skutečnou škodu zjistit a tím byl tento zákonný požadavek na zjištění skutečné škody poškozeným snadno negován.

14. Oba návrhy tak směřují ke zrušení stejného ustanovení téhož předpisu a v pořadí druhý návrh pak také ke zrušení dalšího ustanovení téhož zákona. Vzhledem k těmto zjištěním a v zájmu hospodárnosti rozhodl Ústavní soud usnesením ze dne 18. 6. 2013, č. j. Pl. ÚS 29/13-17, Pl. ÚS 30/13-17, v souladu s § 63 zákona o Ústavním soudu za použití § 112 odst. 1 občanského soudního řádu, o spojení těchto věcí ke společnému řízení s tím, že toto řízení bude nadále vedeno pod sp. zn. Pl. ÚS 29/13.“

II.

Posouzení přípustnosti návrhů

15. Ústavní soud nejprve hodnotil otázku, zda navrhovatel je oprávněn podat návrh na zrušení napadeného ustanovení energetického zákona a energetického zákona účinného do 3. 7. 2009.

16. Aktivní legitimaci soudu k podání návrhu na zrušení právního předpisu, resp. jeho ustanovení, vymezuje čl. 95 odst. 2 Ústavy tak, že pokud soud dospěje k závěru, že

zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu. V § 64 odst. 3 zákona o Ústavním soudu se stanoví, že návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení je oprávněn podat též soud v souvislosti se svou rozhodovací činností podle čl. 95 odst. 2 Ústavy. K tomu, aby obecný soud mohl zpochybnit ústavnost konkrétního zákona, resp. jeho jednotlivého ustanovení, a věc předložit Ústavnímu soudu, je nezbytná jeho reálná aplikace, a nikoli jen jeho hypotetické použití, resp. jiné širší souvislosti (srov. Filip J., Holländer P., Šimíček V., Zákon o Ústavním soudu, Komentář, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2007, str. 365).

17. V posuzované věci (viz zjištění učiněná Ústavním soudem ze spisu Okresního soudu v Chrudimi sp. zn. 11 C 55/2011 a sp. zn. 111 C 88/2012), s ohledem na předmět sporů - v nichž se žalobkyně domáhá vůči žalovaným zaplacení finanční částky za škodu způsobenou neoprávněným odběrem elektřiny - přitom dochází k aplikaci napadených ustanovení pouze částečně.

18. V souladu s těmito závěry pak Ústavní soud podrobil meritornímu přezkumu jen tu část napadeného ustanovení § 98 odst. 1 písm. a) energetického zákona, kde se praví, že Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob stanovení náhrady škody: „při neoprávněném odběru, dodávce, přenosu nebo distribuci elektřiny“. Jen u této části návrhu je totiž naplněn požadavek článku 95 odst. 2 Ústavy. Naopak v části, kdy navrhovatel, alespoň formálně v petitu svého návrhu, brojí proti zbylé části napadeného ustanovení § 98 odst. 1 písm. a) energetického zákona, se návrh odmítá, neboť je podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou [(srov. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 11/10 ze dne 6. 9. 2011 (N 148/62 SbNU 277; 314/2011 Sb.)].

19. Pokud jde o napadené ustanovení § 51 odst. 2 energetického zákona účinného do 3. 7. 2009, Ústavní soud se nejprve zabýval posouzením, zda mu přísluší meritorně projednávat podaný návrh, neboť navrhovatel se v této části návrhu nedomáhá zrušení napadeného zákonného ustanovení, nýbrž jen vyslovení jeho protiústavnosti. Takový petit návrhu je dán skutečností, že dnem 4. 6. 2009 nabytí platnosti a dnem 4. 7. 2009 nabytí účinnosti zákon č. 158/2009 Sb., o změně energetického zákona a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 158/2009 Sb.“), jímž došlo ke zrušení návrhem napadené části ustanovení § 51 odst. 2 energetického zákona účinného do 3. 7. 2009 (srov. část první, čl. I, bod 157. zákona č. 158/2009 Sb.). Tuto problematiku nyní upravuje napadené ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona. Podle tvrzení navrhovatele má být napadené ustanovení § 51 odst. 2 energetického zákona účinného do 3. 7. 2009 v řízení před Okresním soudem v Chrudimi sp. zn. 11 C 55/2011 aplikováno, což bylo zásadním důvodem, proč se navrhovatel podle ustanovení § 95 odst. 2 Ústavy ČR obrátil na Ústavní soud.

20. Ústavní soud již v předchozích judikátech dospěl k závěru, že z článku 95 odst. 2 Ústavy ČR vyplývá, že jeho povinností je přezkoumat ústavnost napadeného ustanovení zákona, i když již bylo zrušeno (změněno), a to za podmínky, že adresátem tvrzeného důvodu protiústavnosti je veřejná moc, tedy nikoli subjekt soukromého práva a za podmínky, že napadené ustanovení zákona má být při řešení dosud neskončené věci použito obecným soudem. Takový právní názor je vysloven např. v nálezu ze dne 10. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 33/2000 (uveřejněném ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 21, nálezy č. 5, vyhlášeném pod č. 78/2001 Sb.), jakož i v nálezech dalších (např. nálezy ze dne 29. 1. 2008 sp. zn. Pl. ÚS 72/06, vyhlášené pod č. 291/2008 Sb.,

nález ze dne 6. 2. 2007 sp. zn. Pl. ÚS 38/06, vyhlášený pod č. 84/2007). Návrh Okresního soudu v Chrudimi tento požadavek splňuje.

III.

Vyjádření účastníků řízení

21. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále jen „Poslanecká sněmovna“) se k návrhu vyjádřila dne 16. 8. 2013. Ve vyjádření Poslanecké sněmovny podepsané její předsedkyní Miroslavou Němcovou se uvádí, že návrh zákona č. 158/2009 Sb., který obsahoval dotčené ustanovení § 98a písm. a) energetického zákona, byl v rámci prvního čtení Poslaneckou sněmovnou přikázán k projednání Hospodářskému výboru, který vydal usnesení s pozměňovacími návrhy. Návrh zákona projednal navíc i Kontrolní výbor. V druhém čtení byl návrh zákona vrácen výborům k novému projednání a Hospodářský výbor návrh znovu projednal. Poslanecká sněmovna následně návrh zákona znovu projednala a podané pozměňovací návrhy byly zapracovány. Podané pozměňovací návrhy se netýkaly dotčeného ustanovení. Návrh zákona ve znění přijatých pozměňovacích návrhů byl Poslaneckou sněmovnou dne 1. 4. 2009 schválen počtem hlasů pro 106, proti 3 z přítomných 174 poslanců. Závěrem předsedkyně Poslanecké sněmovny konstatovala, že návrh zákona č. 158/2009 Sb., který obsahuje napadené ustanovení, byl přijat po řádně provedeném zákonodárném procesu a že zákonodárny sbor jednal v přesvědčení, že napadené ustanovení je v souladu s Ústavou a naším právním řádem.

22. Senát Parlamentu České republiky (dále jen „Senát“) se k návrhu vyjádřil dne 12. 8. 2013. Ve vyjádření Senátu podepsaném jeho předsedou Milanem Štěchem se uvádí, že návrh zákona č. 158/2009 Sb., který obsahoval dotčené ustanovení § 98a písm. a) energetického zákona, byl organizačním výborem Senátu určen k projednání Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Tento výbor návrh zákona doporučil plénu Senátu ke schválení. Zpravodaj Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu mimo jiné na plénu Senátu při projednávání návrhu zákona uvedl, že návrh zákona není v rozporu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu ČR. Po proběhlé rozpravě plénum Senátu dne 7. 5. 2009 přijalo usnesení, kterým schválilo návrh zákona, když z přítomných 61 senátorů při kvóru 31 bylo pro návrh 49 senátorů a 3 proti. Ve svém vyjádření Senát rovněž doplnil, že otázkou, zda nějaké ustanovení zákona odporuje principu rovnosti stanovenému zejména v čl. 1 odst. 1 Listiny, se Ústavní soud nejednou zabýval při své přezkumné činnosti a v této souvislosti poukázal na několik nálezů Ústavního soudu.

IV.

Postoj vlády a veřejného ochránce práv k návrhu

23. V souladu s ustanovením § 69 odst. 2 a 3 zákona o Ústavním soudu písemně upozornil ze dne 16. 7. 2013 Ústavní soud vládu a veřejného ochránce práv na probíhající řízení, přičemž připomněl, v jaké lhůtě mohou do řízení vstoupit jako vedlejší účastníci a případně se též k návrhu vyjádřit. Veřejný ochránce práv a vláda písemným sdělením ze dne 25. 7. 2013 a ze dne 13. 8. 2013 oznámili Ústavnímu soudu bez dalšího vyjádření, že svého práva na vstup do řízení nevyužijí.

V.

Vyjádření Energetického regulačního úřadu

24. Ústavní soud se s žádostí o vyjádření k návrhům ve smyslu ustanovení § 48 odst. 2 zákona o Ústavním soudu obrátil také na Energetický regulační úřad (dále jen „ERÚ“). ERÚ zaslal Ústavnímu soudu své vyjádření, ve kterém uvedl, že se na něj obracejí soudy s žádostí o odborné vyjádření k výpočtu škody způsobené neoprávněným odběrem podle vyhlášky o podmínkách připojení k elektrizační soustavě, což je způsobeno tím, že v současnosti jsou stále rozhodovány případy neoprávněného odběru probíhající v období platnosti této vyhlášky. ERÚ ve svém vyjádření dále uvedl, že neoprávněný odběr elektřiny z elektrizační soustavy a jeho eliminace, včetně otázky náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem, je velkým praktickým problémem.

25. Konstatoval, že zastává jednoznačně názor, že v případech náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem je základním principem vyjádřeným i v textu právních předpisů zásada priority náhrady skutečné škody. Napadené ustanovení § 51 odst. 2 energetického zákona, ve znění účinném do 3. července 2009, se této zásady drželo, když stanovilo, „že při neoprávněném odběru je odběratel povinen uhradit skutečně vzniklou škodu. Nelze-li vzniklou škodu stanovit, je náhrada škody vypočtena způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem“. Druhé napadené ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona tento princip výslovně neobsahuje, nicméně prováděcí právní úprava ano, když § 9 odst. 1 vyhlášky o způsobu stanovení náhrady škody stanoví, že „při neoprávněném odběru elektřiny určí množství skutečně neoprávněně odebrané elektřiny provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy na základě změřených nebo jinak zjištěných prokazatelných údajů o neoprávněném odběru elektřiny“. Podle ERÚ v dané věci existuje prostor pro ústavně konformní výklad předmětných ustanovení, který by měl mít přednost před zrušením příslušných ustanovení pro jejich rozpor s ústavním pořádkem, a to právě výklad ve smyslu povinnosti primárně zjišťovat skutečně vzniklou škodu před přistoupením k určení škody náhradním způsobem.

26. Současně však ERÚ ve svém vyjádření uvádí, že v praxi se skutečná výše škody prokazuje velice obtížně a ve většině případů je to zcela nemožné a skutečnou neoprávněně odebranou elektřinu tak nelze prakticky přesně žádným způsobem určit a uvádí příklad, kdy odpojit přímotopná tělesa vytápějící celý objekt od nelegálního přívodu z neměřené části instalace je otázkou několika minut a samozřejmě je pak nasnadě tvrzení, že nikdy nic takového použito nebylo. Právě z toho důvodu byl podle vyjádření ERÚ zakotven institut náhradního stanovení výše škody, který chrání provozovatele distribučních soustav a přenosové soustavy v situacích, kdy množství neoprávněně odebrané elektřiny nejsou schopni zjistit, případně dokázat. Tento účel právní úpravy shledává ERÚ jako legitimní, neboť v případě nutnosti prokazování skutečné škody by ve většině případů docházelo k situaci, kdy by se poškozený prakticky nemohl domoci náhrady způsobené škody, přičemž tato nemožnost vězí přímo v charakteru vykonávané činnosti (distribuce elektřiny).

27. Podle ERÚ však nelze vyloučit, že ze strany provozovatelů nemůže docházet ke zneužívání metody náhradního stanovení výše způsobené škody na úkor náročného zjišťování skutečné škody. ERÚ se ve své praxi setkal jak s tím, že znalecké posudky vycházely z posouzení spotřebičů instalovaných a používaných v odběrném místě

v průběhu neoprávněného odběru, tak i se situací, že poškozený (provozovatel distribuční soustavy) nechtěl k této skutečnosti jakkoliv přihlídnout a náhradu škody se snažil maximalizovat (tedy škodu vypočítával z maximální hodnoty mu povolené dotčenou vyhláškou).

28. V případě elektřiny je však velice snadné instalovat spotřebiče s významnou spotřebou a zároveň velice snadné a rychlé tyto spotřebiče odinstalovat. Neoprávněný odběratel může při zjištění neoprávněného odběru velice snadno a rychle odpojit veškeré tyto spotřebiče a tvrdit tak, že je nikdy nepoužíval. Není v silách jakéhokoliv znalce prokázat, jaké a jakým způsobem byly používány spotřebiče v době realizace neoprávněného odběru. Proto způsob výpočtu dle obou posledních vyhlášek vychází z toho, co bylo možné odebrat na základě technického provedení neoprávněného odběru a i když se často jedná o velké finanční částky, představují zlomek toho, co by odběratel mohl odebrat v případě, pokud by využíval připojení na plnou kapacitu 24 hodin denně.

29. Distributor nemá právo kontrolovat vnitřní instalaci odběrného místa, ani nemůže vědět, jaké spotřebiče byly v době realizace neoprávněného odběru používány. Není tedy možné jako výchozí hodnoty pro výpočet stanovit jiné hodnoty, než ke kterým má distributor přístup, tedy hodnotu hlavního jističe před elektroměrem, jističní v hlavní domovní skříni nebo průřez vodičů, které byly připojeny na distribuční soustavu. Všechny znalecké posudky, které měl ERÚ k dispozici, vycházejí z toho, že spotřebiče byly v průběhu neoprávněného odběru používány a jakým způsobem. Tento způsob výpočtu je však zpravidla relevantní pouze v případě, kdy zákazník nevěděl o tom, že je „černým“ odběratelem a spotřebiče využíval obvyklým způsobem. Jinak nemůže mít znalec poznatky o všech spotřebičích, které zákazník za danou dobu používal.

30. Na závěr svého vyjádření ERÚ uvedl, že stanovení výše škody z neoprávněného odběru je velkým praktickým problémem. Z hlediska historického vývoje vždy existoval určitý, právními předpisy daný, způsob výpočtu způsobené škody. Zásadním problémem stanovení výše škody je však správné nastavení tak, aby nedocházelo k nadužívání tohoto náhradního stanovení výše škody a stanovená výše škody se co nejvíce blížila realitě. ERÚ je nicméně přesvědčen o nutnosti existence normativního upravení způsobu určení škody v tomto specifickém případě.

31. Ústavní soud se s žádostí o vyjádření k návrhům ve smyslu ustanovení § 48 odst. 2 zákona o Ústavním soudu obrátil rovněž na Ministerstvo průmyslu a obchodu, které se však k návrhům nevyjádřilo.

VI.

Upuštění od ústního jednání

32. Po shora rekapitulovaném průběhu řízení dospěl Ústavní soud k závěru, že není třeba ve věci konat ústní jednání, neboť by nepřineslo další objasnění věci, než jak se s ní seznámil z písemných úkonů navrhovatele a účastníků řízení. S ohledem na znění § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud bez konání ústního jednání. Pro úplnost Ústavní soud současně dodává, že v řízení neprováděl dokazování a vyšel toliko z obsahu spisů Okresního soudu v Chrudimi sp. zn. 111 C 88/2012 a sp. zn. 11 C 55/2011 a z písemných vyjádření navrhovatele a účastníků řízení.

VII.

Ústavní konformita legislativního procesu

33. Ústavní soud se v souladu s ustanovením § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu v dalších krocích nejdříve zabýval otázkou, zda zákon, protiústavnost jehož ustanovení je namítána, byl přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

34. Jak Ústavní soud zjistil z příslušných sněmovních tisků, z údajů o průběhu hlasování a z vyjádření komor Parlamentu, návrh zákona č. 158/2009 Sb. Poslanecká sněmovna řádně schválila na své schůzi konané dne 1. 4. 2009 (usnesení č. 1163). Senát poté návrh schválil na své schůzi konané dne 7. 5. 2009 (usnesení č. 160). Prezident republiky návrh zákona podepsal dne 25. 5. 2009. Po podpisu předsedou vlády byl zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 46 pod číslem 158/2009 Sb.

35. Předmětný zákon byl tedy přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

VIII.

Dikce napadeného ustanovení

36. Napadené ustanovení energetického zákona zní:

„§ 98a

Zmocňovací ustanovení

(1) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) druhy měřicích zařízení, umístění měřicích zařízení a způsoby a podmínky jejich instalace, způsoby vyhodnocování a určení množství odebrané elektřiny nebo plynu v případě závady měřicího zařízení a způsob stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, dodávce, přenosu nebo distribuci elektřiny a při neoprávněném odběru, dodávce, uskladňování, přepravě nebo distribuci plynu a neoprávněném odběru tepelné energie, termíny a rozsah předávání údajů operátorovi trhu potřebných pro plnění jeho povinností.“

37. K posuzované věci dále Ústavní soud považuje za žádoucí připomenout, že předmětem konkrétní aplikace ve sporu u okresního soudu je ustanovení § 9 vyhlášky o způsobu stanovení náhrady škody, vydané na základě shora citovaného napadeného ustanovení energetického zákona. Ustanovení § 9 vyhlášky o způsobu stanovení náhrady škody zní:

„§ 9

Způsob stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, dodávce, přenosu a nebo distribuci elektřiny

(1) Při neoprávněném odběru elektřiny určí množství skutečně neoprávněně odebrané elektřiny provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy na základě změřených nebo jinak zjištěných prokazatelných údajů o neoprávněném odběru elektřiny.

(2) V případech, kdy nelze zjistit množství skutečně neoprávněně odebrané elektřiny podle odstavce 1, stanoví provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy množství neoprávněně odebrané elektřiny pro stanovení výše náhrady škody výpočtem podle odstavců 3 až 8.

(3) U neoprávněného odběru elektřiny ze sítě zvláště vysokého napětí, velmi vysokého napětí nebo vysokého napětí se pro stanovení elektrického příkonu použije hodnota rezervovaného příkonu sjednaná ve smlouvě o připojení; pokud nelze použít tuto hodnotu rezervovaného příkonu, hodnotou elektrického příkonu je součet jmenovitých výkonů všech využívaných transformátorů v dotčeném odběrném místě.

(4) U neoprávněného odběru elektřiny ze sítě nízkého napětí se pro stanovení technicky dosažitelného elektrického příkonu hodnota jmenovitého napětí 230 V vynásobí počtem fází, z nichž se neoprávněný odběr elektřiny uskutečnil, a takto vypočítaná hodnota se vynásobí

a) jmenovitým proudem hlavního jističe před elektroměrem, nebo

b) jmenovitým proudem jističe umístěného v hlavní domovní pojistkové skříni nebo v hlavní domovní kabelové skříni sníženým o jednu úroveň typové řady jmenovitých proudových hodnot v případě neoprávněného připojení před hlavním jističem, nebo

c) jmenovitým proudem odpovídajícím průřezu nejslabšího vodiče umožňujícího neoprávněný odběr elektřiny, a to pouze v případě, že není možné stanovit hodnotu elektrického příkonu podle písmene a) nebo b).

(5) Výše technicky dosažitelné spotřeby elektřiny za den při neoprávněném odběru elektřiny se vypočítá tak, že se výše elektrického příkonu vypočítaná podle odstavce 3 nebo 4 vynásobí dobou využití 24 hodin a použije se hodnota účinníku rovna jedné.

(6) Hodnota technicky dosažitelné spotřeby elektřiny za dobu trvání neoprávněného odběru se stanoví tak, že výše technicky dosažitelné spotřeby elektřiny za den, vypočítaná podle odstavce 5, se vynásobí počtem dnů, po které neoprávněný odběr elektřiny trval. Pokud provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy nezjistí dobu trvání neoprávněného odběru elektřiny, má se za to, že neoprávněný odběr elektřiny trval

a) od předposledního pravidelného odečtu provedeného za účelem zúčtování spotřeby elektřiny, maximálně však 24 měsíců, u odběru elektřiny ze sítě nízkého napětí; samoodečet spotřeby elektřiny není v takovém případě považován za pravidelný odečet,

b) 24 měsíců u odběru elektřiny ze sítě zvláště vysokého napětí, velmi vysokého napětí nebo vysokého napětí.

(7) *V případě, že došlo k neoprávněnému zásahu do elektroměru, se od spotřeby elektřiny vypočítané podle odstavce 6 odečte spotřeba elektřiny naměřená provozovatelem přenosové soustavy nebo provozovatelem distribuční soustavy.*

(8) *Množství neoprávněně odebrané elektřiny pro účely výpočtu náhrady škody za neoprávněný odběr se vypočte jako rozdíl mezi hodnotou technicky dosažitelné spotřeby elektřiny za dobu trvání neoprávněného odběru elektřiny stanovenou podle odstavce 6 a hodnotou zjištěnou podle odstavce 7 v případě neoprávněného zásahu do elektroměru vynásobený*

a) součinitelem 0,2 pro odběry elektřiny ze sítí nízkého napětí,

b) součinitelem 0,5 pro odběry elektřiny ze sítí zvláště vysokého napětí, velmi vysokého napětí nebo vysokého napětí.

(9) *Výše náhrady škody se stanoví oceněním množství neoprávněně odebrané elektřiny zjištěné podle odstavce 1 nebo vypočtené podle odstavce 8 cenami podle cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu platného v době zjištění neoprávněného odběru elektřiny, přičemž cena neoprávněně odebrané elektřiny je složena z*

a) ceny za silovou elektřinu, která se ocení pevnou cenou stanovenou pro zúčtování odchylky za dodávku kladné regulační energie,

b) ceny za distribuci elektřiny; v síti nízkého napětí v sazbě C 02d nebo D 02d podle kategorie odběru elektřiny,

c) ceny za systémové služby,

d) ceny na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných zdrojů,

e) ceny za činnost zúčtování operátora trhu,

f) daně z přidané hodnoty a daně z elektřiny.

(10) *Výši náhrady škody za neoprávněný odběr elektřiny lze rovněž stanovit písemnou dohodou mezi provozovatelem přenosové soustavy nebo provozovatelem distribuční soustavy a zákazníkem nebo osobou, která měla z neoprávněného odběru elektřiny prospěch, nebo se na takovém prospěchu podílela. Náhrada škody stanovená tímto způsobem nesmí být vyšší než náhrada vypočtená podle předchozích odstavců.*

(11) *Pro stanovení výše náhrady škody při neoprávněné dodávce elektřiny do elektrizační soustavy, při neoprávněném přenosu elektřiny nebo při neoprávněné distribuci elektřiny se použije ustanovení odstavců 1 až 9 obdobně. V případě neoprávněné dodávky elektřiny se pro ocenění ceny za silovou elektřinu použije pevná cena za dodávku záporné regulační energie.*

(12) *Součástí náhrady škody vzniklé provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy je i právo na úhradu prokazatelných nezbytně nutných nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny,*

neoprávněné dodávky elektřiny, neoprávněného přenosu elektřiny nebo neoprávněné distribuce elektřiny, jejich přerušení a přezkoušení měřicího zařízení a případné znalecké posudky, které nejsou zahrnuty do regulovaných cen za přenos elektřiny nebo za distribuci elektřiny.“

IX.

Právní hodnocení Ústavního soudu

38. Napadené ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona zmocňuje Ministerstvo průmyslu a obchodu k právní úpravě způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, dodávce, přenosu nebo distribuci elektřiny. Jedná se tedy o typické zmocňovací ustanovení, jehož existenci předpokládá čl. 79 odst. 3 Ústavy, který zmocňuje ministerstva vydávat právní předpisy pouze na základě zákona a v jeho mezích. Ústavní pořádek České republiky tímto dovoluje zákonodárci, aby za určitých podmínek zmocnil výkonné orgány k vydávání podzákonných právních předpisů.

39. V obecné rovině je umožněním této delegace normotvorby sledováno zabezpečení efektivního výkonu veřejné správy. Ústavní soud na tomto místě předesílá, že není jeho úkolem zabývat se vhodností daného svěřením způsobu určení náhrady škody podzákonné právní úpravě, nýbrž pouze zjistit, zda napadené zmocňovací ustanovení energetického zákona je či není v rozporu s ústavním pořádkem.

40. V nyní posuzované věci se tak Ústavní soud zaměřil na zkoumání, zda je napadené zmocňovací ustanovení v souladu s ústavními principy podzákonné normotvorby, kterými se zajišťuje, aby odvozená normotvorba 1) byla vydána oprávněným subjektem; 2) nezasahovala do věcí vyhrazených zákonu; 3) vycházela ze zřejmé vůle zákonodávce k úpravě nad zákonný standard [nález sp. zn. Pl. ÚS 23/02 ze dne 30. 6. 2004 (N 89/33 SbNU 353; 476/2004 Sb.)].

41. Pokud jde o tzv. výhradu zákona vyjádřenou v čl. 4 odst. 1 Listiny, kterým je stanoveno, že povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích, podle judikatury Ústavního soudu platí, že každá povinnost nemusí být stanovena zákonem, neboť požadavek, aby jakákoliv povinnost byla stanovena přímo a výhradně zákonem, by "zjevně vedl k absurdním důsledkům, a to k popření smyslu sekundární normotvorby, jelikož pojmovou součástí každé právní normy je vymezení určitých práv a povinností adresátů normy" [srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 5/01 ze dne 16. 10. 2001 (N 149/24 SbNU 79; 410/2001 Sb.)]. Podzákonný předpis se však musí vždy pohybovat v mezích zákona, které jsou buď výslovně vymezeny, anebo vyplývají ze smyslu a účelu zákona. Na základě zákonného zmocnění má prováděcí předpis konkretizovat problematiku upravenou v základních rysech již samotným zákonem, ale nikdy nesmí jít mimo zákon.

42. Po posouzení návrhu podaného okresním soudem a po zvážení všech okolností dospělo plénum Ústavního soudu k závěru, že energetický zákon se v napadené části zmocňovacího ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) uvedených ústavně garantovaných principů drží a návrh okresního soudu na jeho zrušení tak neobstojí.

43. Energetický zákon v § 51 odst. 1 definuje, co se rozumí neoprávněným odběrem elektřiny z elektrizační soustavy a ve 2. odstavci uvedeného ustanovení se

rovněž stanoví, že se neoprávněný odběr elektřiny z elektrizační soustavy zakazuje. Ustanovením § 98a odst. 1 písm. a) pak energetický zákon přenechává způsob výpočtu škody, způsobené neoprávněným odběrem, prováděcímu předpisu.

44. Na základě těchto skutečností Ústavní soud konstatuje, že napadená část zákona je v souladu s čl. 79 odst. 3 Ústavy. Ministerstvo průmyslu a obchodu je napadenou právní úpravou jednoznačně zmocněno k určení způsobu náhrady škody, a to za neoprávněný odběr elektřiny, který je výslovně vymezen zákonem. Na základě napadeného zákonného zmocnění má tak prováděcí předpis toliko konkretizovat způsob náhrady škody za neoprávněný odběr elektřiny, který je jednak jako zakázaná činnost upravený již v energetickém zákoně samotném a jednak pokud jde o náhradu škody, ta je v obecných rysech rovněž obsažena již v zákonné úpravě, a to jak v dnes účinném zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tzv. nový občanský zákoník), tak také v jeho předchůdci, zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

45. Pokud navrhovatel namítá, že způsob stanovení výše náhrady škody napadeným ustanovením energetického zákona porušuje rovnost vlastnického práva a dále, že náhrada škody má na základě prováděcího právního předpisu sankční, nikoliv reparační charakter, čímž se odklání od principů soukromoprávní odpovědnosti za škodu de lege lata, Ústavní soud k tomu uvádí, že tyto námítky mohou z povahy posuzovaného případu mířit toliko proti obsahu prováděcích právních předpisů, vydaných na základě napadeného zákonného zmocnění, nikoliv však proti zákonnému zmocnění samotnému. Napadené zmocnění v energetickém zákoně totiž ve světle shora uvedeného nijak nebrání tomu, aby byl způsob náhrady škody při neoprávněném odběru, dodávce, přenosu nebo distribuci elektřiny, stanoven prováděcím předpisem ústavně konformním způsobem.

46. V těchto souvislostech Ústavní soud připomíná princip priority ústavně konformní interpretace před derogací, ke kterému se přihlásil v řadě svých rozhodnutí (např. sp. zn. Pl. ÚS 5/96, Pl. ÚS 19/98, Pl. ÚS 15/98, Pl. ÚS 4/99, Pl. ÚS 10/99, Pl. ÚS 41/02, Pl. ÚS 92/06). Z mnoha myslitelných výkladů zákona je tedy třeba v každém případě použít pouze takový výklad, který respektuje ústavní principy (je-li takový výklad možný) a ke zrušení ustanovení zákona pro neústavnost přistoupit teprve tehdy, nelze-li dotčené ustanovení použít, aniž by byla ústavnost porušena (princip minimalizace zásahu do pravomoci jiných orgánů veřejné moci). Ústavní soud je na základě shora uvedeného přesvědčen, že prostor pro ústavně konformní interpretaci napadeného zmocňovacího ustanovení je v tomto zkoumaném případě dán.

47. K tomu Ústavní soud, aniž by jakkoliv zpochybňoval tvrzení navrhovatele o neústavnosti předmětné právní úpravy obsažené ve vyhlášce o způsobu stanovení náhrady škody, musí konstatovat, že k podání návrhu na zrušení podzákonného právního předpisu, k jehož protiústavnosti se vztahuje převážná část argumentace navrhovatele, není navrhovatel, který je obecným soudem, oprávněn [srov. náleží sp. zn. Pl. ÚS 28/95 ze dne 27. 11. 1996 (N 126/6 SbNU 407; 1/1997 Sb.)]. Ústavní soud však dodává, že vázanost soudce obecného soudu zákonem dle čl. 95 odst. 1 Ústavy znamená oprávnění soudu neaplikovat prováděcí právní předpis nebo jeho část, je-li soudem považována příslušná právní úprava v něm obsažená za rozpornou se zákonem nebo ústavním pořádkem.

48. Vzhledem k tomu, že úkolem Ústavního soudu v této souvislosti není nahrazovat pravomoc obecného soudu, založenou čl. 95 odst. 1 Ústavy, zdržuje se toho, aby v dané věci nabízel konkrétní rozhodovací postup a nahrazoval tak posláni soudů obecných. Ústavní soud zdůrazňuje, že podle čl. 95 odst. 1 Ústavy je soudce při rozhodování vázán zákonem a je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem. Obecné soudy proto nesmí vyhlášku o způsobu stanovení náhrady škody aplikovat mechanicky, nýbrž musí vždy zohledňovat specifické okolnosti případu, tak aby se zjištěná škoda blížila co nejvíce škodě skutečné, byť tu často lze, jak vyplývá ze spisového materiálu, v této oblasti zjistit jen velice obtížně.

49. Z uvedeného požadavku zohlednění specifických okolností případu soudy vyplývá, že soudy v odůvodněných případech nemusí nutně paušálně akceptovat způsob výpočtu na základě vyhlášky o způsobu stanovení náhrady škody. Pokud totiž soud dospěje k závěru, že v daném případě by byl takový postup v rozporu se zákonem, a to například z důvodu, že by takový výpočet náhrady škody nezajišťoval pouze naplnění kompenzačního principu, nýbrž by jím mělo dojít, v rozporu se zákonným zmocněním, k jakési nad-kompenzaci poškozeného, či k určité formě sankce neoprávněného odběratele (neoprávněný odběr elektrické energie je již postihován trestním právem, zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, neboť v konkrétním případě může naplnit skutkovou podstatu trestného činu krádeže podle § 205), je obecný soud povinen v daném případě prováděcí právní předpis neaplikovat nebo jej aplikovat jen z části a ve zbytku postupovat podle obecné občanskoprávní úpravy, případně obsah prováděcího právního předpisu, za účelem určení skutečné škody způsobené neoprávněným odběrem elektřiny, podle kritérií obecné občanskoprávní úpravy, náležitě modifikovat.

50. Pokud tedy obecný soud dospěje na základě uvedených okolností k závěru, že za účelem zjištění skutečné škody způsobené neoprávněným odběrem elektřiny aplikuje vyhlášku o způsobu stanovení náhrady škody, resp. v ní obsažený způsob výpočtu výše škody jen z části nebo dokonce vůbec, může pro svůj závěr o výši škody vzít v úvahu například předchozí historii spotřeby energie neoprávněného odběratele elektřiny, pokud je tato k dispozici, nebo i výši škody, která byla určena prostřednictvím znaleckých posudků a provést výpočet pro spotřebitele spravedlivým způsobem, případně opatřit a provést takové důkazní prostředky, jimiž lze v konkrétním případě výši skutečné škody prokázat nebo se jí v maximální míře přiblížit.

X.

51. Na základě shora vyložených důvodů Ústavní soud návrh Okresního soudu v Chrudimi na zrušení ustanovení § 98a odst. 1 písm. a) energetického zákona ve slovech „*způsob stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, dodávce, přenosu nebo distribuci elektřiny*“ odmítl jako zjevně neopodstatněný [§ 43 odst. 2 písm. a), b) zákona o Ústavním soudu].

V Brně dne 1. dubna 2014

Pavel Rychetský v. r.
předseda Ústavního soudu

Za správnost vyhotovení:
Naděžda Řeháčková